

ТЕЗАУРУС ПІАНІСТА: ТРАНСФОРМАЦІЙНІ ТЕНДЕНЦІЇ В КОНТЕКСТІ ПОСТСУЧАСНОСТІ

Калашник Марія Павлівна,

докторка мистецтвознавства, професорка,
професорка кафедри музичного мистецтва

Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди

ORCID ID: 0000-0002-6432-2776

Scopus-Author ID: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57218623176>

У статті акцентовано, що специфіка метамодерної художньої практики, позначеної тенденціями емансипації образу виконавця, індивідуалізованістю виконавських концепцій та стильовою багатовимірністю піанізму, є чинником актуалізації питання щодо особливостей тезаурусу піаніста як інтелектуальної, технічної та артистичної основи образу творчої особистості. Метою статті є окреслення сучасних вимірів тезаурусу піаніста-виконавця у контексті новачійних звукових реалій метамодерну. Зазначено, що трансформації сучасного тезаурусу піаніста-виконавця пов'язані з потребою формування алгоритмів виконавської самореалізації в умовах значущості тенденцій «відкритого твору», дифузії культурних просторів, індивідуалізації жанрово-стильових настанов, асоціативності й інтертекстуальності сучасних програмних номінацій творів. Обґрунтовано умасштаблення інтелектуального виміру тезаурусу піаніста-виконавця як засобу виконавського окреслення-визначення змістових вимірів твору, розкодування концептуальних підтекстів і смислів, кодів різних культурних традицій, а також самоідентифікації виконавця у цілісному часо-просторі культури. Акцентовано тенденцію актуалізації віртуозного складника тезаурусу сучасного виконавця, зумовлену новачійністю палітри засобів виразності, а також прогностичних інтенцій виконавського тезаурусу, які інтенсифіковані сучасною специфікою графічної фіксації композиторського тексту, потребою дивергентного пошуку багатовимірних смислів та особистісних алгоритмів їх звукового опредметнення. У зв'язку з тяжінням до переосмислення меж академічної традиції, зумовленого піднесенням перформативності та актуалізацією кітч, наголошено на інтенсифікації виконавського пошуку новачійних шляхів реалізації органологічного потенціалу інструмента. Як віддзеркалення перформативних тенденцій у сучасному музичному мистецтві позиціоновано розширення виконавського тезаурусу піаніста театральним компонентом, що слугує розширенню місії виконавця функціями, нетрадиційними для академічної виконавської традиції, та втіленню метамодерної візуалізації художньої рефлексії.

Ключові слова: тезаурус, виконавський тезаурус, піаніст-виконавець, художня рефлексія, самоідентифікація виконавця.

Kalashnyk Mariya. The pianist's thesaurus: transformational trends in the context of the post-modern era

The article emphasizes that the specificity of postmodern artistic practice, marked by trends towards the emancipation of the performer's image, the individualization of performance and the stylistic multidimensionality of pianism, is a factor in raising the question of the peculiarities of the pianist's thesaurus as the intellectual, technical and artistic basis of the image of the creative personality. The aim of this article is to outline the contemporary dimensions of the pianist-performer thesaurus in the context of the innovative sound realities of metamodernism. It is noted that the transformation of the modern thesaurus of a pianist-performer are associated with the need to form algorithms of performance self-realisation in the context of the significance of the trends of the «open work», the diffusion of cultural spaces, the individualization of genre and style settings, and the associativity and intertextuality of contemporary programme nominations of works. The scaling of the intellectual dimension of a pianist-performer's thesaurus as a means of defining the content dimensions of a work, decoding conceptual subtext and meanings, codes of different cultural traditions, as well as the performer's self-identification in the holistic time-space of culture is justified. Emphasis is placed on the trend towards actualizing the virtuoso component of the contemporary performer's thesaurus, conditioned by the innovativeness of expression palette, as well as the prognostic intensions of the performer's thesaurus, which are intensified by the contemporary specificity of the graphic fixation of the composer's text, the need for a divergent search for multidimensional meaning and personal algorithms for their sonic objectification. In connection with the tendency to rethink the boundaries of academic tradition, caused by the rise of performativity and the actualization of kitch, emphasis is placed on intensifying the search for innovative was to realise the organological potential of the instrument. As a reflection of performative trends in contemporary musical art, the expansion of the pianist's performing repertoire with theatrical component is positioned as serving to broaden the performer's mission with functions that are unconventional for the academic performing tradition and to embody the metamodern visualization of artistic reflection.

Key words: thesaurus, performer's thesaurus, pianist-performer, artistic reflection, performer's self-identification.

Вступ. Обрії художньої практики постсучасності, позначені винятковим різнобарв'ям інтерпретаційних векторів, проблематизують осмислення специфіки образу піаніста-виконавця численністю викликів, що постають перед творчою особистістю. Серед них – вічно актуальні питання шляхів формування унікальної виконавської позиції у її інтелектуальних, концептуальних та технічно-виконавських вимірах, вибору

власних стильових та виразових спрямувань в умовах стильової багатовимірності сучасного піанізму, зумовленої як значущістю настанов історично інформованого виконавства, так і експерименталізмом творчих пошуків сучасних композиторів. Всеохопне умасштаблення концептуальних, тематично-образних і виразових горизонтів сучасного піанізму стає чинником «розсунення» виконавського тезаурусу, інтенсифікованого також під-

несенням творчої постаті піаніста-виконавця та різноманітним місій – виконавського «опредметнення» композиторського тексту, його інтерпретації та створення індивідуалізованого виконавського тексту.

Особливої значущості набувають тезаурусні виміри творчої постаті виконавця в умовах трансформації сучасної системи засобів виразності. Динаміка актуалізації та деактуалізації її компонентів, а також апробація виразового інструментарію, раніше належного до інших царин художньої практики, стають детермінантами перманентної та імперативної для сучасного виконавця конверсії тезаурусу. Її багатовимірність і своєрідність реалізації у творчій діяльності піаніста не є вичерпно опанованими сучасною музикологічною думкою, що зумовлює **актуальність** статті.

Матеріали і методи. Дослідницький модус статті зумовив певну дихотомічність її емпіричного фундаменту. З одного боку, матеріалом статті слугує сучасна художня практика, маркована різноманітним виконавськими позиціями, стильових орієнтирів, індивідуалізованою творчою рефлексією і відповідно – інтерпретаційним плюралізмом. З іншого боку, затребуваність досягнення специфіки когнітивних, інтелектуальних та власне технічних показників творчого світу сучасного піаніста-виконавця у єдності його місій зумовлює потребу у зверненні до корпусу музикологічних розвідок із проблематики музичного тезаурусу.

Зазначимо, що інтенсифікація розробки поняття «тезаурус» засвідчує як тяжіння до ствердження його значущості в музикологічному дискурсі, так і вагомість інтерференції зокрема проблемних сфер музикології та загалом – царин гуманітаристики. Це демонструють праці таких науковців, як Н. Зимогляд, М. Калашник [6], А. Калашникова, Т. Кулага [7], Ю. Лошков та М. Калашник, які репрезентують означене поняття як мультидискурсивне та багатовимірне [8], Г. Павлій, І. Рябов, який виокремлює компоненти виконавського тезаурусу – віртуозний, інтонаційно-образний, інтерпретаційний та артистичний [11, с. 90], С. Світайло, Р. Шпіца та ін.

Дихотомічність матеріалу дослідження водночас із різноманітним дослідницькими позиціями у висвітленні сутності та специфіки тезаурусу музиканта спонукають до опори на компаративну методологію, яка уможливорює синтез настанов культурологічного підходу, методів узагальнення та систематизації, музикознавчих дослідницьких стратегій, зокрема виконавського підходу та інтерпретаційного аналізу

Мета дослідження – окреслення сучасних вимірів тезаурусу піаніста-виконавця у контексті новаційних звукових реалій метамодерну.

Результати дослідження. Позиціонований як система інтелектуальних здобутків творчої особистості, у якій «відбувається «підйом» від емпірики акустично-звукового середовища через конкретику музичних надбань до абстрагованих знань» [6, с. 149] та водночас здійснюється інтерпретація духовної аури історико-культурної епохи в її музичному втіленні [6, с. 151], тезаурус піаніста-виконавця стає сферою динамічного

реагування когнітивного потенціалу та технічно-виконавських вимірів творчої діяльності на «потенційні й актуальні культурі змісти, що втілені через системи інтонацій та певний контекст» [9, с. 70]. І якщо виконавська інтерпретація класичної спадщини, яка є апробованою у царині сучасної художньої практики та слухачької перцепції, спонукає виконавця на творення нових змістових нюансів, зокрема у зв'язку із специфікою унікальної виконавської концепції, то набагато складнішим є процес формування та втілення «озвучення» тезаурусу піаніста у проєкції на новітні зразки фортепіанного мистецтва.

Насамперед зацентруємо складність творення концептуальних вимірів твору в умовах потужного тяжіння до його відкритості, що з погляду У. Еко залишає «винятково багато свободи виконавцеві, який не тільки може, як у традиційній музиці, інтерпретувати вказівки композитора згідно з власною вразливістю, але понад це має право, а навіть повинен, впливати на форму твору, окреслюючи в акті творчої імпровізації тривалість нот чи послідовність звуків» [4]. Спираючись на погляди видатного мислителя, зазначимо, що параметри метамодерного художнього мислення передбачають не тільки відкритість формальних, композиційно-структурних параметрів сучасного музичного твору, виняткову свободу жанрово-стильових орієнтирів, тонально-гармонічного мислення, фактурної організації, а також умасштаблення системи засобів виразності та внутрішню «міграцію» її елементів. Музичний твір епохи метамодерну «відкриває» перед виконавцем й аудиторією нові виміри музичної реальності, позначені як нівелюванням кордонів культурних просторів – академічного, фольклорного, масового та так званого «третього пласта», європейської та позаєвропейської традицій, так і їх «накладанням» і дифузії.

Це стає потужним імпульсом до максимального розширення інтелектуального виміру тезаурусу. Його імперативним сучасним показником стає відкритість до культури «Іншого», здатність до індивідуальної апробації та репрезентації надмасштабного культурного досвіду, розкодування тих смислів, що «належать» різним культурним традиціям. Це стає основою специфічної самоідентифікації виконавця як творчої постаті, яка обертається вже не в усталених кордонах певного культурного формату, а в специфічному хронотопі загальнолюдського культурного надбання поза його диференціацією на історико-культурні, національні тощо сегменти та коди.

Зацентруємо і високий потенціал лабільності тезаурусу сучасного піаніста, детермінований численністю «модусів композиторського мислення – «нова простота», «нова щирість», нова меланхолія», «нова сакральність», які є новими за семантичним прочитанням» [5, с. 199]. Новітні стильові явища спонукають піаніста-виконавця до свідомого, самостійного, активного пошуку нових, прихованих сенсів і концептуальних підтекстів. Можливим це стає тільки за умов імперативної орієнтації сучасного піаніста-виконавця на цілеспрямоване розширення інтелектуальних обріїв

творчого світу, готовності до «виходу» зі звичного стильового контексту та репрезентації нових звукових реалій крізь призму новаційних стильових спрямувань.

Відкритість, принципова «розімкненість» тезаурусу, що перманентно виявляється у всотуванні, осмисленні й інтерпретації нових змістів, зумовлюють граничну значущість дивергентного мислення сучасного піаніста, що викликано зокрема і безумовним тяжінням до творчої модуляції з визначених жанрових матриць у сферу індивідуалізованого поза – або анти-жанрового мислення. Певна деактуалізація жанрових настанов, які поставали у статусі традиційних рушіїв формування інтелектуально-концептуальних, композиційних тощо параметрів виконавської концепції, створює підстави для осмислення композиторського тексту як вихідного імпульсу художнього рефлексії, що характеризується особистісними модусами декодування як багатовимірних, так і імпліцитних сенсів.

Багаторазово посилює потребу в такому змістовому розкодуванні акцентована в сучасному музикологічному дискурсі тенденція активного використання «заголовків-метафор і заголовків-ребусів, експериментування зі словом і грою смислів» [13, с. 12], асоціативність й інтертекстуальність сучасних програмних номінацій творів, що і детермінує, і детермінується відкритістю змістових параметрів твору. Їх окреслення-інтерпретація є новаційною місією сучасного піаніста-виконавця, повнота втілення якої визначається масштабністю та глибиною його виконавського тезаурусу.

Новаційні жанрово-стильові, тематично-образні, виразові обрії сучасного піанізму значною мірою проблематизують співвідношення в ньому когнітивного та комунікаційного, а також інтонаційно-образного, інтерпретаційного, віртуозного та артистичного компонентів тезаурусу [11]. Переосмислення ієрархії засобів музичної виразності, емансипація звуку та тембру, як носіїв змісту та засобів смислопродукування, водночас із експерименталізмом композиторських технік, піднесенням значущості хронотопічної організації та ігрового начала, як самодостатніх, змістотворних чинників твору, стають детермінантами певної актуалізації віртуозного й артистичного складників тезаурусу виконавця.

Піднесення значимості віртуозного компоненту пояснюється його сучасним розумінням не тільки і не стільки у технічному вимірі, а й позиціонуванням як ознаки виконавської майстерності, що є «рівнозначною усім художній конституції музичного твору, усім мовно-мовленнєвим складовим музично-творчого процесу» [8, с. 238], має «когнітивну і творчу сутність та складає індивідуально-професійний ресурс виконавця» [7, с. 152]. Цей ресурс в умовах сучасної художньої, виконавської практики є максимально умасштабленим за рахунок унікального розширення виконавської палітри численними сонорними, перкусійними прийомами, розширеними техніками, що розсувають «мануальні» межі піанізму в його суто технічному виявленні.

Цей виконавський ресурс є водночас принципово та перманентно доповнюваним і в іншому вимірі,

детермінованому особливостями сучасної фіксації тексту музичного твору. Визначаючи її як «відкрити» та «нетрадиційну», Д. Малий акцентує, що «пройшовши довгий шлях кристалізації до найбільш звичного нам вигляду, характерного для «класико-романтичної» партитури, на сучасному еволюційному етапі нотація стає індивідуалізованою, аж до винайдення типу запису лише в окремому творі» [10, с. 28]. Не тільки індивідуалізованість графом нотного тексту, а й їх відносність, умовність щодо визначення традиційних показників організації часо-простору музичного твору спонукають виконавця до дивергентного пошуку закодованих у таких графемах, імпліцитних сенсів та їх утілення у звуковій матерії. І в таких пошуках увиразнюється та реалізується насамперед потенціал виконавського тезаурусу, його прогностична інтенційність, що передбачає свідомий вихід за межі усталених засобів виразності та самостійне, релевантне винятковості, унікальності й одиничності механізмів фіксації тексту твору, продукування алгоритмів його звукового опредметнення. Не випадковим тому є підкреслення сучасною музикологічною думкою саме потенційних вимірів музичного тезаурусу, що виступає «сховищем музичних знань, своєрідним інформаційним простором, що містить у матеріальній та ідеальній формах потенційні й актуальні культури змісти, що втілені через системи інтонацій та певний контекст» [9, с. 70].

Актуалізація потенційних вимірів виконавського тезаурусу детермінована і тим, що «складна організація та семантична багатшаровість музичного тексту, відмінність мовного, інтелектуального, емоційного та естетичного тезаурусу автора та реципієнта, а також їх залежність як «співавторів» від історико-культурного контексту дозволяють говорити про відкрити множинність інтерпретацій тексту» [3, с. 11]. Така відкрита множинність інтерпретацій, первинно закладена в індивідуальній природі виконавського мистецтва, багаторазово посилюється смисловою багатовимірністю музичного твору в умовах сучасних ігрових, іронічно-пародійних інтенцій та взаємовпливу елітарної та масової культур. Виявлені зокрема в піднесенні перформативності та актуалізації кітч [12], ці тенденції переформатують смисловий простір академічної традиції, певним чином кидаючи виклик її атрибутивним ціннісним настановам. Як приклад наведемо «Найкращу музику» С. Зажитька, «Подорож пінгвіна...» З. Алмаші, «Привіт М. К. або «ТриСУчасну сонаРну Норму» В. Рунчака, які програмують специфіку не тільки інтонаційно-образного, віртуозного складників тезаурусу виконавця, а й інтелектуального, знаннєвого та головно – артистичного, ігрового. Так, розширення палітри засобів та зокрема актуалізація нетрадиційного інтерпретування соно-сфери фортепіано стає чинником пошуку виконавцем новаційних шляхів реалізації органічного потенціалу інструмента. Це парадоксальним чином формує ланцюг спадкоємності із романтичним піанізмом, в естетичних параметрах якого на основі особистісних тезаурусних настанов «кожен крупний

виконавець демонструє індивідуальний «образ» романтичного піанізму» [2, с. 162].

Водночас інтенсифікація позиціонування образу виконавця у перформативних вимірах метамодерну стає чинником творення нового – театралізованого образу виконавця, що резонує із потужною тенденцією театралізації сучасного музичного мистецтва. О. Берегова підкреслює, що в театралізованому просторі інструментальної музики межі ХХ–ХХІ ст. виконавець наділяється нетрадиційними функціями співака, актора, виконавця розмовного жанру, постає в умовах стирання кордонів між просторами виконавця й аудиторії та актуалізації виконавського жесту – на думку науковиці, «сучасні композитори змушують виконавців грати буквально всіма частинами тіла» [1, с. 43]. Перформативність, значущість артистичного компонента стає одним із рушіїв переформатування системи тезаурусу піаніста, у якій візуалізація виконавського жесту набуває самодостатнього статусу одного із визначальних показників унікальної інтерпретації твору, суголосного специфіці модуляції сучасного інструментального мистецтва «від «чистого» часового (аудіального) типу до просторово-часового «аудіовізуального»» [1, с. 44].

Висновки. Художня практика постсучасності, маркована у світлі тенденції емансипації образу виконавця індивідуалізованістю виконавських концепцій та багатовимірністю стильових орієнтацій піанізму, детермінує особливу значущість тезаурусу піаніста як інтелектуальної, технічної та артистичної основи образу творчої особистості. Конверсійні, трансформаційні зсуви у виконавському тезаурусі в обрядах новаційних звукових реалій пов'язані з потребою формування алгоритмів виконавської самореалізації, релевантних тяжінню до «відкритого твору», нівелюванню кордонів культурних просторів та їх дифузії, специфіці сучасних стильових спрямувань, певної деактуалізації жанру як одного

з рушійних чинників творення виконавської концепції, а також асоціативності й інтертекстуальності сучасних програмних номінувань творів. Значущим показником специфіки виконавського тезаурусу в таких умовах стає граничне умасштаблення його інтелектуального виміру, що забезпечує окреслення-творення змістових вимірів твору, розкодування як імпліцитно закладених у композиторському тексті концептуальних підтекстів і смислів, так і кодів різних культурних традицій, а також самоідентифікацію виконавця як творчої постаті, що обертається в хронотопі загальнолюдського надбання культури, недиференційованого на історико-культурні, національні сегменти та коди.

Актуалізація віртуозного складника тезаурусу сучасного виконавця викликана новаційністю палітри засобів виразності, що розсуває «мануальні», технічні межі піанізму. У зв'язку з індивідуалізованістю, умовністю, відносністю графічної фіксації композиторського тексту та водночас дивергентним пошуком багатовимірних смислів та особистісним формуванням алгоритмів їх звукового опредметнення особливої значущості набувають прогностичні інтенції виконавського тезаурусу.

Переосмислення меж академічної традиції в умовах піднесення перформативності та актуалізації кітчу детермінує актуальність виконавського пошуку новаційних шляхів реалізації не тільки органологічного потенціалу інструмента. Перформативні тенденції сучасності зумовлюють розширення виконавського тезаурусу піаніста театральним компонентом. Це інспірує умасштаблення місії піаніста функціями, нетрадиційними для академічної виконавської традиції, та водночас віддзеркалює атрибутивне для метамодерної епохи тяжіння до візуалізації художньої рефлексії.

Перспективи подальших досліджень пов'язані із висвітленням специфіки трансформацій виконавського тезаурусу у творчості сучасних видатних піаністів.

Література:

1. Берегова О. Тенденції візуалізації в сучасній інструментальній академічній музиці в аспекті музичної комунікації. *Культурологічна думка*, 2017, № 11. С. 35–45.
2. Генкін А. О. Музично-історичні детермінанти піанізму. *Музикознавча думка Дніпропетровщини*, 2021. Вип. 20. С. 154–164. DOI 10.33287/222113
3. Грібіненко Ю. А. Теоретичні та категоріальні засади музичної текстології як актуальної музикознавчої дисципліни: автореф. дис. ...д-ра мистецтвознавства: 17.00.03. Одеса: Одеська національна музична академія ім. А. В. Нежданової, 2023. 40 с.
4. Еко У. Відкритий твір: форма і невизначеність у сучасних поетиках. *Музична україністика: сучасний вимір*. Київ: ІМФЕ ім. М. Т. Рильського, 2009. Вип. 3. URL: <https://nasplib.isofts.kiev.ua/handle/123456789/39408>
5. Єременко Є. В. Нові художні реальності в творчості українських композиторів кінця ХХ – початку ХХІ століття: інтерпретаційні аспекти: дис. ...д-ра філософії: 025. Київ: Національна музична академія України ім. П. І. Чайковського, 2025. 235 с.
6. Калашник М. П. Музичний тезаурус: специфіка та форми існування. *Музикознавча думка Дніпропетровщини*, 2021. Вип. 20. С. 143–153. DOI 10.33287/222112
7. Кулага Т. Змістовні маркери поняття естрадного вокально-виконавського тезаурусу. *Мистецтвознавчі записки*, 2020. Вип. 37. С. 148–153. DOI <https://doi.org/10.32461/2226-2180.37.2020.221793>
8. Лян Чженьюй. Концептуалізація віртуозності у процесі фортепіанної творчості: стильовий та виконавсько-текстологічний підходи. *Музичне мистецтво і культура*, 2023. Вип. 36, кн.1. С. 228–240. DOI <https://doi.org/10.31723/2524-0447-2023-36-1-19>
9. Лошков Ю. І., Калашник М. П. Мистецько-інформаційні виміри музичного тезаурусу. *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв*, 2019, № 4. С. 64–70.
10. Малий Д. «Відкрита» нотація як інструмент створення композиторського тексту (автокоментар). *Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти*, 2022. Вип. 63. С. 26–51. DOI 10.34064/khnum1-63.02.

11. Рябов І. Виконавський тезаурус піаніста: метод аналізу. *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв*, 2016. Вип. 3. С. 89–93.
12. Уманець О. В. Кітч у просторі культури межі XX–XXI століть. *Актуальні питання гуманітарних наук*, 2022. Вип. 47. Т. 4. С. 60–65. DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/47-4-10>
13. Фізер К. С. Заголовок музичного твору та його функціонування в новітній музиці (на прикладі творчості українських композиторів): автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства: 17.00.03. Київ: Національна музична академія України ім. П. І. Чайковського, 2019. 17 с.

References:

1. Berehova, O. (2017). Tendentsii vizualizatsii v suchasniy instrumentalniy akademichniy muzytsi v aspekti muschnoi komunikatsii [Tendencies of visualization in modern instrumental academic music in aspect of musical communication]. *The Culturology Ideas*, 11, 35–45 [in Ukrainian].
2. Genkin, A. (2021). Musychno-istorychni determinanty pianizmu [Musical and historical determinants of pianism]. *Musicological Thought of Dnipropetrovsk region*, 20, 154–164 [in Ukrainian]. DOI 10.33287/222113
3. Hribinenko, Yu. (2023). Teoretychni ta kategorialni zasady muschnoi tekstolohii yak aktualnoi muzykoznavchoi dystsypliny [Theoretical and categorical aspects of musical textology as an actual music science discipline]. (*Extended abstracts of Doctor's Thesis*). Odesa: Odesa National Music Academy named after A. V. Nezhdanova. 40 [in Ukrainian].
4. Eco, U. (2009). Vidkrytyi tvir: forma i nevyznachenist u suchasnykh poetykakh [Open work: form and vagueness in modern poetics]. *Muzychna ukrainistyka: suchasnyi vymir*. Kyiv: IMFE im. M. T.Ryl'skoho, is.3 [in Ukrainian]. URL: <https://nasplib.isofts.kiev.ua/handle/123456789/39408>
5. Yeremenko, E. V. (2025). Novi khudozhni realnosti v tvorchosti ukrainskykh kompozytoriv kintsia XX – pochatku XXI stolittia: interpretatsiini aspekty [New artistic realities in the works of Ukrainian composers of the late XX – early XXI centuries: interpretative aspects]. (*PhD thesis*). Kyiv: Ukrainian National P. Tchaikovsky Academy of Music. 235 [in Ukrainian].
6. Kalashnyk, M. (2021). Mushychnyi tezaurus: spetsyfika ta formy isnuvannia [Music thesaurus: peculiarities, forms of existence]. *Musicological Thought of Dnipropetrovsk region*, 20, 143–153 [in Ukrainian]. DOI 10.33287/222112
7. Kulaha, T. (2020). Zmistovni markery poniattia estradnoho vokalno-vykonavskoho tezaurusu [Content markers of the concept contemporary pop-vocal performing thesaurus]. *Mystetstvoznavchi zapysky: zb. nauk. prats*, 37, 144–153 [in Ukrainian]. DOI <https://doi.org/10.32461/2226-2180.37.2020.221793>
8. Liang Zhenyu (2023). Kontseptualizatsiia virtuoznosti u protsesi fortepiannoi tvorchosti: stylovyi ta vykonavsko-tekstolohichniy pidkhody [Conceptualization of virtuosity in the process of piano creativity: style and performance-textological approaches]. *Music art and culture*, 36, vol. 1, 228–240 [in Ukrainian]. DOI <https://doi.org/10.31723/2524-0447-2023-36-1-19>
9. Loshkov, Yu., Kalashnyk, M. (2019). Mystetsko-informatsiini vymiry musychnoho tezaurusu [Artistic and informational aspects of the musical thesaurus]. *National Academy of Managerial Staff of Culture and Arts Herald*, 4, 64–70 [in Ukrainian].
10. Malyi D. (2022). «Vidkryta» notatsiia yak instrument stvorennia kompozytorskoho tekstu (avtokomentar) [The «open» notation as a tool for creating a composer's text (self-commentary)]. *Problems of interaction of art, pedagogy, theory and practice of education*, 63, 26–51 [in Ukrainian]. DOI 10.34064/khnum1-63.02.
11. Riabov, I. (2016). Vykonavskyi tezaurus pianista: metod analizu [Performer pianist thesaurus: method of analysis]. *Bulletin the National Academy of Leaders of Culture and Arts*, 3, 89–93 [in Ukrainian].
12. Umanets, O. (2022). Kitch u prostori kultury mezhi XX–XXI stolit [Kitch in the cultural space at the turn of XX–XXI centuries]. *Current issues of the Humanities*, 47, vol. 4, 60–65 [in Ukrainian]. DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/47-4-10>
13. Fizer, K. (2019). Zaholovok muzychnoho tvorbu ta yoho funktsionuvannia v novitniy muzytsi (na prykladi tvorchosti ukrainskykh kompozytoriv) [The title of the musical work and its functioning in the New Music (on the example of creativity of Ukrainian composers)] (*Extended abstracts of Candidate's thesis*). Kyiv: Ukrainian National P. Tchaikovsky Academy of Music. 17 [in Ukrainian].

Дата першого надходження рукопису до видання: 22.09.2025

Дата прийнятого до друку рукопису після рецензування: 20.10.2025

Дата публікації: 28.11.2025